

De werkmeesters van
**BENNEWITZ
EN
BONEBAKKER**

*Amsterdams grootzilver
uit de eerste helft van
de 19de eeuw*

Barend J. van Benthem

een *waschnip blakertje* van 197 gram (Wb. 14-7-1835). Sommige van de kandelaars die Helweg aan het begin van de jaren vijftig maakte, behoren waarschijnlijk ook tot dit type: *1 kantig gegraveerd zilver kandelaartje met handvat, geslingerde voet domper & waskaars op veer, nieuwe constructie* GK 113 f32,- (Jn 3-1-1852) en *1 waskaars blaker met veer* GK 294 f21,40 (Wb. 17-4-1852). Er zijn geen tekeningen van deze blakers bewaard gebleven.

Waarschijnlijk waren er ook kleine dunne waskaarsjes in de handel voor kleine blakers. In Engeland kende men de 'taperstick' een kleine blaker met een dunne pijp voor waskaarsen die werd gebruikt bij het smelten van lak ('wax') of voor het aansteken van andere kaarsen en van rookwaren. Ze werden ook wel 'tobacco candlestick' genoemd.⁶¹ Het *schulpblakertje* van Helweg uit circa 1843 (afb. 653) heeft een kaarsenhouder met een dun pijpje. Dergelijke blakertjes werden in de periode 1842-1844 geleverd bij inktstellen en ook bij sigarenhouders en asbakjes voor het aansteken van de sigaren (Wb. 23-5-1843, Helweg).

DE VORMGEVING VAN BLAKERS, GEMONTEERDE BLAKERS

De blaker die Bennewitz in 1806 maakte (afb. 651) en die thans deel uitmaakt van de collectie van het Centraal Museum te Utrecht heeft een niet zo fraai hoog profijtje, dat mogelijk wat later is gemaakt.⁶² Net zoals de al getoonde blakertjes van Stellingwerff uit circa 1815 en 1822 is de vormgeving eenvoudig en vooral bepaald door functionaliteit. De enige versiering bestaat uit filetranden om de kaarsenhouder, de rand van het blaadje en het hoedje. Het wapen van Brederode siert de duimgreep. Een van de nazaten van dit geslacht woonde aan het begin van de 19de eeuw in Amsterdam en kocht bij Bennewitz & Bonebakker.

In de jaren twintig zijn ook kristallen blakers gemaakt die van zilveren monturen werden voorzien. Ze waren echter niet populair. Er zijn maar drie voorbeelden te vinden in de werkmeestersboeken op naam van Bentvelt, waaronder een in 1824: *1 glaze blakertje* GK 48 f7,- (Wb. 16-1-1824).

De vormgeving van de zilveren blakers volgt in de eerste helft van de 19de eeuw de mode. Op de eerder getoonde tekening van een blaker (afb. 648) hebben kaarsenhouder en onderschotel elementen die voorkomen bij de ronde kolomkandelaars die De Haas en Bennewitz in de jaren twintig vervaardigden.⁶³ Ook de met gaudronnen bewerkte blaker van Bentvelt zonder jaarletter (afb. 652), die in 1995 bij Christie's werd geveild, heeft een vormgeving die in de buurt komt van de duurdere kandelaars omstreeks 1830.⁶⁴

652 Blaker met gaudronnen, Bentvelt (1830), GK 390, afmeting onbekend

653 Schulpblaker, Helweg (1843), GK 100 netto, h. 9,0